

Súd: Krajský súd Prešov
Spisová značka: 2CoCsp/30/2023
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8122206803
Dátum vydania rozhodnutia: 14. 12. 2023
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Mariana Muránska
ECLI: ECLI:SK:KSPO:2023:8122206803.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Prešove v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Mariany Muránskej a členov senátu JUDr. Evy Šofrankovej a JUDr. Martina Barana v spore žalobcu: Intrum Slovakia s.r.o., so sídlom Mýtňa 48, 811 07 Bratislava - Staré Mesto, IČO: 35 831 154, právne zastúpený JUDr. Ján Šoltés, advokát so sídlo Mýtňa 48, 811 07 Bratislava - Staré mesto, proti žalovanému: F. H., nar. XX.XX.XXXX, bytom K. XXX, XXX XX K., právne zastúpený JUDr. Daniel Tarbaj, advokát so sídlom Zámocká 525/28, 091 01 Stropkov, o odvolaní žalobcu proti rozsudku Okresného súdu Prešov zo dňa 25.04.2023 č. k. 17Csp 114/2022-153, jednohlasne takto

rozhodol:

- I. Potvrdzuje rozsudok vo výrokoch I., III. a IV.
- II. Priznáva žalovanému vo vzťahu k žalobcovi náhradu trov odvolacieho konania v rozsahu 100 %.

odôvodnenie:

1. Okresný súd Prešov (ďalej len „súd prvej inštancie“ alebo „súd“) napadnutým rozsudkom rozhodol, cit.:
I. „Súd u r č u j e , že úver poskytnutý na základe Zmluvy o spotrebiteľskom úvere č. XXXXXXXXXXXX zo dňa 12.07.2019 je bezúročný a bez poplatkov.
II. Žalovaný je p o v i n n ý zaplatiť žalobcovi sumu 628 EUR spolu s úrokom z omeškania vo výške 5 % ročne zo sumy 628 EUR od 21.09.2020 do zaplatenia, a to všetko v lehote 3 dní od právoplatnosti tohto rozsudku.
III. V prevyšujúcej časti súd žalobu žalobcu zamietla.
IV. Žalovaný m á voči žalobcovi nárok na náhradu trov konania v časti o určenie bezúročnosti a bezpoplatkovosti úveru v plnom rozsahu a žalobca m á voči žalovanému nárok na náhradu trov konania v časti o zaplatenie 669,29 EUR v rozsahu 87,66 % s tým, že o výške trov konania bude rozhodnuté samostatným uznesením, po právoplatnosti tohto rozsudku.“
2. Rozhodnutie právne odôvodnil ust. § 497 zákona č. 531/1991 Zb. Obchodný zákonník (ďalej len „Obchodný zákonník“), § 1 ods. 2, § 7 ods. 1, ods. 4, ods. 16, ods. 17, ods. 19, ods. 20 a ods. 27, § 9 ods. 1 a ods. 2, § 11 ods. 1, ods. 2 a ods. 4 zákona č. 129/2010 Z.z. o spotrebiteľských úveroch a pôžičkách pre spotrebiteľov (ďalej len „ZoSÚ“), § 17 ods. 1 zákona č. 129/2010 Z.z. o spotrebiteľských úveroch a o iných úveroch pre spotrebiteľov účinného v čase postúpenia pohľadávky, § 2 ods. 5 a 6 opatrenia Národnej banky Slovenska č. 10/2017 v znení opatrenia č. 6/2018 (ďalej len „Opatrenie“), § 39, § 52 ods. 1 až ods. 4 zákona č. 40/1964 Zb. Občiansky zákonník v znení účinnom v čase uzavretia úverovej zmluvy, § 53 ods. 9 § 54a, § 101, § 103, § 517 ods. 1 a ods. 2, § 524, § 565 zákona č. 40/1964 Zb. Občiansky zákonník (ďalej len „Občiansky zákonník“) a § 3 nariadenia vlády SR č. 87/1995 Z.z., ktorým sa vykonávajú niektoré ustanovenia Občianskeho zákonníka.
3. Súd prvej inštancie vykonaným dokazovaním zistil, že žalobca sa podanou žalobou domáhal, aby súd zaviazal žalovaného na zaplatenie sumy 669,29 eur s príslušenstvom. Žalobu odôvodnil tým, že medzi právnym predchodcom žalobcu, t.j. Všeobecná úverová banka a.s., a žalovaným bola dňa

12.07.2019 uzatvorená zmluva o spotrebiteľskom úvere, na základe ktorej právny predchodca žalobcu poskytol žalovanému viazaný spotrebiteľský úver vo výške 628 eur za účelom nákupu spotrebného tovaru - Panasonic, ktorého kúpna cena bola 668,66 eur. Súčasťou zmluvy boli aj ďalšie podmienky, a to akontácia vo výške 40,66 eur, výška úveru 628 eur, výška splátky 50 eur, počet splátok 14, celková čiastka 700 eur, RPMN 20,35 %, fixná ročná úroková sadzba 20,35 %, celkové náklady spotrebiteľa 72 eur, pričom splatnosť splátok bola dohodnutá vždy ku 20. dňu v mesiaci. Doba trvania zmluvy bola dohodnutá na 14 mesiacov, resp. do splatenia všetkých záväzkov. Žalobca v odôvodnení žaloby uviedol, že žalovaný okrem akontácie, ktorú uhradil pri podpise zmluvy, nevykonal žiadne ďalšie úhrady. Nakoľko žalovaný porušil svoju povinnosť splácať poskytnutý úver v súlade s dohodnutými podmienkami, právny predchodca žalobcu ho listom - Predžalobná upomienka, zo dňa 26.10.2019, vyzval k úhrade dlžných splátok. Súčasne ho upozornil aj na možnosť zosplatenia spotrebiteľského úveru. Vzhľadom na to, že žalovaný ani v dodatočne poskytnutej lehote dlžné splátky neuhradil, právny predchodca žalobcu dňa 19.12.2019 svoje oprávnenie využila úver zosplatnil. Oznámením o vyhlásení okamžitej splatnosti úveru zo dňa 22.12.2019 právny predchodca žalobcu oznámil žalovanému, že dlh z úverovej zmluvy sa stal splatným v celom rozsahu. Žalobca si zároveň uplatnil zákonné úroky z omeškania, pričom uviedol, že zmluvnú pokutu, evidovanú v prehľade splátok a úhrad v stĺpci „Pokuta“ v sume 80,37 eur si v tomto konaní neuplatnil. Žalovaný mal do podania žalobného návrhu uhradiť sumu 709,95 eur. Nakoľko žalovaný uhradil len akontáciu vo výške 40,66 eur tak výsledný rozdiel predstavuje sumu 669,29 eur (709,95 eur - 40,66 eur).

4. Dňa 23.10.2022 doručil žalovaný súdu svoje vyjadrenie k žalobe a súčasne aj vzájomnú žalobu. Navrhol, aby súd zaviazal žalobcu na zaplatenie sumy 628 eur s príslušenstvom a v prevyšujúcej časti aby žalobu zamietol a zároveň žiadal, aby súd určil, že úver poskytnutý zo zmluvy o spotrebiteľskom úvere je bezúročný a bezpoplatkov. Poukázal na to, že na predmetný vzťah je potrebné aplikovať normy spotrebiteľského práva, nakoľko predmetný úver uzatváral ako spotrebiteľ. Uviedol, že predmetný úver bolo potrebné považovať za bezúročný a bezpoplatkov v zmysle ust. 11 ods. 1 písm. a), nakoľko v zmluve o poskytnutí spotrebiteľského úveru absentujú zákonom požadované náležitosti, akými sú doba trvania zmluvy podľa ust. § 9 ods. 1 písm. f) a uvedenie všetkých predpokladov potrebných pre výpočet RPMN podľa ust. § 9 ods. 1 písm. k) ZoSÚ. Zároveň uviedol, že v dohodnutý úrok vo výške 20,35 % je potrebné považovať za neplatný právny úkon, nakoľko tento je v rozpore s dobrými mravmi. V súvislosti s tým uviedol, že priemerné úrokové miery z úverov poskytovaných v rozhodnom období boli pri obdobných spotrebiteľských úveroch so splatnosťou od 1 do 5 rokov vo výške 5,18 %. Žalovaný tiež uviedol, že žalobca neskúmal v rámci kontraktáčného procesu jeho bonitu, a preto hrubo porušil povinnosť stanovenú v ust. § 7 ZoSÚ. Mal za to, že v danom prípade došlo k naplneniu hypotézy stanovenej v ust. § 11. ods. 2 ZoSÚ, v dôsledku čoho bolo potrebné považovať poskytnutý úver za bezúročný a bezpoplatkov. Taktiež došlo k uplatneniu ďalšej zákonnej sankcie vymedzenej v predmetnom ustanovení, a to že žalobca nemohol od veriteľa požadovať jednorázové splatenie spotrebiteľského úveru. Žalobu žalobcu považoval za dôvodnú v časti 628 eur po zohľadnení bezúročnosti a bezpoplatkovosti.

5. V priebehu konania pôvodný veriteľ postúpil ku dňu 18.01.2023 na základe rámcovej zmluvy o postúpení, zo dňa 30.11.2017, pohľadávku voči žalovanému spoločnosti Intrum Slovakia s.r.o. Uznesením č.k. 17CSP/114/2022-138 zo dňa 15.02.2023 súd pripustil zmenu strany sporu na strane žalobcu, tak že na miesto žalobcu vstúpila do konania spoločnosť Intrum Slovakia s.r.o.

6. V odôvodnení rozhodnutia súd uviedol, že v predmetnom konaní bolo nesporné, a to vzhľadom na povahu účastníkov zmluvy, že medzi stranami sporu bola uzatvorená zmluva o spotrebiteľskom úvere. Nakoľko sa jednalo o zmluvu o spotrebiteľskom úvere bol súd povinný ex offio skúmať opodstatnenosť uplatneného nároku, a taktiež aj potencionalnu bezúročnosť a bezpoplatkovosť úveru, a to aj bez námietky žalovaného. Súd prvej inštancie preto pristúpil ku skúmaniu, či zmluva o spotrebiteľskom úvere obsahuje všetky zákonom požadované náležitosti podľa ust. § 9 ZoSÚ. Dospel k záveru, že poskytnutý úver nie je možné považovať za bezúročný a bezpoplatkov, nakoľko daná zmluva obsahuje všetky obligatórne náležitosti, tak ako to požaduje ust. § 9 ZoSÚ. Vo vzťahu k žalovaným namietanej absencii doby trvania zmluvy uviedol, že donedávna bola judikatúra súdov ohľadne tejto náležitosti sporná. V tejto súvislosti odkázal na rozsudok Najvyššieho súdu SR, sp. zn. 2Cdo/69/2020 zo dňa 30.11.2021, ktorý túto rozhodovaciu prax zjednotil a uviedol, že v zmluvách o spotrebiteľských úveroch uzatváraných podľa ZoSÚ v znení účinnom do 30. apríla 2018 nie je potrebné uvádzať presný termín konečnej splatnosti spotrebiteľského úveru, resp. doby trvania zmluvy. Vzhľadom na vyššie uvedené dospel súd prvej inštancie k záveru, že v zmluve je dostatočným spôsobom vyjadrená doba trvania zmluvy, nakoľko táto obsahuje údaj o splatnosti splátok, splatnosti prvej splátky, taktiež aj údaj o dobe trvania v rozsahu 14 mesiacov a napokon aj vyjadrenie, že zmluva bude trvať po dobu splatenia všetkých

záväzkov vyplývajúcich z uvedenej zmluvy. Zároveň sa súd nestotožnil s argumentáciou žalovaného ohľadom osobitnej potreby uvádzania predpokladov použitých pre výpočet RPMN. Uviedol, že pokiaľ zákon vyžaduje uviesť všetky základné predpoklady použité pre výpočet RPMN, je postačujúce, ak sú tieto predpoklady uvedené v zmluve, pričom všetky parametre potrebné pre výpočet RPMN sú uvedené na prvej strane predmetnej zmluvy. V tomto smere odkázal na rozhodnutie Najvyššieho súdu sp. zn. 7Cdo/183/2020, ktoré bolo zverejnené v Zbierke stanovísk Najvyššieho súdu pod číslom R 86/2021, kde najvyšší súd judikoval, že z ustanovenia § 9 ods. 2 písm. j) ZoSÚ v znení účinnom do 31.marca 2015 (aktuálne zodpovedajúcemu § 9 ods. 2 písm. h) nevyplýva, že by jednou z náležitostí spotrebiteľskej úverovej zmluvy bol konkrétny matematický výpočet RPMN alebo predpoklady pre jej výpočet. Následne sa súd zaoberal otázkou splnenia povinnosti právneho predchodcu žalobcu vymedzenej v ust. § 7 ods. 1 ZoSÚ. V danom prípade mal súd za to, že právny predchodca žalobcu nepostupoval pred poskytnutím úveru s odbornou starostlivosťou, a teda nesplnil povinnosť mu stanovenú v ust. § 7 ods. 1 ZoSÚ. V tejto súvislosti uviedol, že žalobca síce súdu predložil výsledok overovania príjmu žalovaného v Sociálnej poisťovni a lustráciu v registri SRBI, avšak uvedené konanie nepovažoval súd za postačujúce na preukázanie odbornej starostlivosti pri skúmaní bonity žalovaného pred poskytnutím úveru. Vzhľadom na uvedené skutočnosti súd vyhodnotil, že žalobca pri poskytnutí nekonal s odbornou starostlivosťou, pričom spôsob akým žalobca pristupoval k overovaniu bonity žalovaného vyhodnotil ako hrubé porušenie povinnosti podľa ust. § 7 ods. 1 ZoSÚ. Následkom porušenia povinnosti vymedzenej podľa § 7 ods. 1 ZoSÚ v spojení s ust. § 11. ods. ZoSÚ je sankcia v podobe bezúročnosti a bezpoplatkovosti úveru, ako aj strata oprávnenia veriteľa požadovať jednorazové splatenie úveru zo strany spotrebiteľa. Následne sa súd zaoberal tým, či je žaloba aspoň sčasti dôvodná. Vzhľadom na neplatnosť zosplatenia úveru zostalo žalovanému zachované právo na splácanie úveru, pričom žalobcovi nevznikol nárok na úroky a poplatky. Zároveň uviedol, že priznávaný nárok nemožno považovať za premlčaný. Na základe uvedeného dospel k záveru, že žalobca má nárok na úhradu dlžnej sumy istiny, čo predstavuje sumu 628 eur. Vychádzajúc z uvedených skutočností súd prvým výrokom určil bezúročnosť a bezpoplatkovosť úveru a následne druhým výrokom zaviazal žalovaného na zaplatenie istiny vo výške 628 eur spolu s úrokom z omeškania vo výške 5 % z uvedenej sumy odo dňa 21.09.2020 do zaplatenia. V prevyšujúcej časti súd žalobu zamietol. O trovách konania rozhodol podľa § ust. 255 ods. 1 a 2 v spojení s ust. § 262 ods. 1 CSP na základe pomeru úspechu, tak ako to je uvedené vo výroku IV. napadnutého rozsudku.

7. Proti výroku I., III. a s ním súvisiacom výroku IV. rozsudku podal v zákonom stanovenej lehote odvolanie žalobca v súlade s ust. § 365 ods. 1 písm. a) CSP. Navrhol, aby odvolací súd rozsudok v napadnutej časti zmenil tak, že konanie o vzájomnej žalobe žalovaného zastaví a žalobcovi prizná voči žalovanému nárok na náhradu trov konania v celom rozsahu. Namietal, že v predmetnom konaní neboli splnené procesné podmienky na konanie o vzájomnej žalobe žalovaného. Uviedol, že vzájomná žaloba je žalobou určovacou, pričom mal za to, že žaloba na plnenie, ktorú voči žalovanému uplatnil žalobca, konzumuje určovaciu žalobu. V súvislosti s tým uviedol, že konanie o žalobe na plnenie predstavovalo vo vzťahu k vzájomnej žalobe žalovaného prekážku litispendencie. Súd prvej inštancie mal správne konanie o vzájomnej žalobe zastaviť a priznať žalobcovi náhradu trov konania.

8. Žalovaný vo svojom vyjadrení uviedol, že sa v plnom rozsahu stotožňuje so záverom súdu prvej inštancie. Uviedol že nie je možné stotožniť sa s argumentáciou žalobcu o prekážke litispendencie, pričom s poukazom na ust. § 11 ods. 4 ZoSÚ uviedol, že svoj nárok uplatnil v rovnakom konaní vzájomnou žalobou, a to s prihliadnutím na zásadu hospodárnosti. Mal za to, že iba výrok rozsudku zakladá prekážku res iudicata, keďže iba tento nadobúda právoplatnosť. Súd prvej inštancie bol tak povinný vzájomnú žalobu prejednať a rozhodnúť, pretože len tak bolo možné zabezpečiť stav právnej istoty pre žalovaného. V závere vyjadrenia odkázal na rozsudok Krajského súdu Prešov, č. k. 3CoCsp/12/2022 - 149, a tiež aj uznesenie Krajského súdu Prešov, č. k. 12CoCsp/16/2022 - 153. Vzhľadom na vyššie uvedené skutočnosti navrhol, aby odvolací súd napadnutý rozsudok potvrdil a, tiež si uplatnil aj náhradu trov odvolacieho konania.

9. Ďalšie vyjadrenia vo veci podané neboli.

10. Krajský súd v Prešove (ďalej len „odvolací súd“) príslušný na rozhodnutie o odvolaní (ustanovenie § 34 CSP preskúmal napadnuté rozhodnutie, ako aj konanie mu predchádzajúce v zmysle zásad vyplývajúcich z ustanovenia § 379 a nasl. CSP, bez nariadenia pojednávania (ustanovenie § 385 CSP a contrario) tým, že miesto a čas vyhlásenia rozhodnutia oznámil na úradnej tabuli súdu Krajského súdu v Prešove a na jeho webovej stránke najmenej 5 dní vopred a dospel k záveru, že odvolanie žalobcu nie je dôvodné.

11. V odvolacom konaní z dispozičnej zásady vyplýva, že odvolací súd vec prejedná v medziach, v ktorých sa odvolateľ domáha prieskumu. Určením rozsahu napadnutia rozhodnutia súdu prvej inštancie odvolateľ nielen vymedzuje to, ohľadne akých výrokov u rozhodnutia súdu prvej inštancie nastal suspenzívny účinok odvolania, ale súčasne stanoví medze, v ktorých je odvolací súd oprávnený a povinný rozhodnutie súdu prvej inštancie preskúmať.

12. Odvolací súd v odvolacom konaní posúdil relevantnosť konkrétnych odvolacích dôvodov v kontexte s namietanou absenciou splnenia procesných podmienok, teda, či súd prvej inštancie na zistený skutkový stav správne, v úplnosti, aplikoval príslušné právne predpisy, či riadne svoje rozhodnutie odôvodnil, to všetko s prihliadnutím na to, že v odôvodnení rozhodnutia nemusí byť daná odpoveď na každú námietku alebo argument v opravnom prostriedku, ale iba na tie, ktoré majú rozhodujúci význam pre rozhodnutie o odvolaní (Ústavný súd Slovenskej republiky II. ÚS 78/05).

13. Súd prvej inštancie v dostatočnom rozsahu zistil skutkový stav a zo zistených skutočností prijal správny právny záver. Keďže ani v priebehu odvolacieho konania sa na týchto skutkových a právnych zisteniach nič nezmenilo, odvolací súd si osvojil náležité a presvedčivé odôvodnenie rozhodnutia súdom prvej inštancie, na ktoré v plnom rozsahu odkazuje (§ 387 ods. 2 CSP).

14. Odvolací súd v predmetnej veci nemal pochybnosti o tom, že predmetný vzťah medzi právnym predchodcom žalobcu a žalovaným je vzťahom spotrebiteľským. Uzatvorená Zmluva o spotrebiteľskom úvere je štandardnou formulárovou spotrebiteľskou zmluvou, kde právny predchodca žalobcu vystupoval v postavení dodávateľa, pretože pri uzatváraní spotrebiteľskej zmluvy konal v rámci predmetu svojej obchodnej alebo inej podnikateľskej činnosti a žalovaný je spotrebiteľom, keďže pri uzatváraní a plnení spotrebiteľskej zmluvy nekonal v rámci predmetu svojej obchodnej alebo inej podnikateľskej činnosti. Odvolací súd na tomto mieste ešte zdôrazňuje, že základnou črtou spotrebiteľských zmlúv je to, že tieto sú pre spotrebiteľa vopred pripravené a nie je vytvorený priestor na dojednávanie obsahu zmluvy alebo jej zmeny, pričom aj predmetná zmluva túto charakteristiku spĺňa.

15. Predmetom prieskumu odvolacieho súdu bol rozsudok vo výroku I., III. a súvisiaci výrok o trovách konania (výrok IV.).

16. Oboznámením sa s predloženým spisovým materiálom mal odvolací súd za nesporné, že medzi právnym predchodcom žalobcu a žalovaným bola dňa 12.07.2019 uzatvorená Zmluva o spotrebiteľskom úvere, na základe ktorej bol žalovanému poskytnutý viazaný spotrebiteľský úver za účelom nákupu tovaru - domáci spotrebič. Súčasťou zmluvy boli aj nasledovné podmienky, a to kúpna cena vo výške 668,66 eur, akontácia vo výške 40,66 eur a RPMN 20,65 %. Výška splátok bola dohodnutá v sume 50 eur, pričom splatnosť prvej splátky bola dohodnutá na deň 20.08.2019 a splatnosť ďalších splátok bola dohodnutá ku 20. dňu v mesiaci. Doba trvania zmluvy bola dohodnutá na 14 mesiacov, resp. do splatenia všetkých záväzkov vyplývajúcich zo Zmluvy.

17. Odvolací súd konštatuje, že v prejednávanej súd prvej inštancie správne dospel k záveru o tom, že v Zmluve o spotrebiteľskom úvere zo dňa 12.07.2019 neabsentuje obligatórna náležitosť v zmysle ust. § 9 ods. 2 písm. d) doba trvania zmluvy a h) účinného v čase uzavretia Zmluvy. V tomto smere odvolací súd dodáva, že danou problematikou sa zaoberal Najvyšší súd v rámci svojej rozhodovacej činnosti, kde v uznesení Najvyššieho súdu, sp. zn. 2Cdo/69/2020 zo dňa 27.04.2022 ohľadne obligatórnej náležitosti uvedenej v ust. § 9 ods. 2 písm. f) ZoSÚ v znení účinnom do 30.apríla 2018 (§ 9 ods. 2 písm. d) v znení účinnom v čase uzavretia Zmluvy) dospel k záveru, že pokiaľ toto ustanovenie ZoSÚ hovorí o dobe trvania zmluvy a termíne konečnej splatnosti, tak je potrebné eurokonformným výkladom dospieť k záveru, že toto ustanovenie nevyžaduje, aby zmluva o úvere obsahovala presné uvedenie požadovaných informácií vo vzťahu ku každej náležitosti (t.j. ku dobe trvania zmluvy o spotrebiteľskom úvere a aj termín konečnej splatnosti spotrebiteľského úveru) osobitne, ale vyjadruje požiadavku na uvedenie „doby, či dĺžky trvania zmluvy o spotrebiteľskom úvere“ v súlade s článkom 10 ods. 2 písm. c) Smernice. Vzhľadom na uvedené skutočnosti má odvolací súd za to, že v zmluve o spotrebiteľskom úvere je dostatočne zrozumiteľným spôsobom uvedená doba trvania zmluvy. Zároveň odvolací súd poukazuje na skutočnosť, že Najvyšší súd SR v rámci rozhodovacej činnosti vyriešil otázku ohľadne potreby uvádzania údajov pre výpočet RPMN v zmysle ust. § 9 ods. 2 písm. h), a to v rozhodnutí sp. zn. 7Cdo/183/2020 zo dňa 24.02.2021.

18. Z uvedených dôvodov sa odvolací súd stotožnil o závermi súdu prvej inštancie o existencii obligatórnych údajov v podobe doby trvania zmluvy podľa ust. § 9 ods. 2 písm. d) a uvedenia predpokladov potrebných pre výpočet RPMN podľa ust. § 9 písm. h) ZoSÚ.

19. Súd prvej inštancie vyhodnotil poskytnutý spotrebiteľský úver ako bezúročný a bezpoplatkov, nakoľko mal za to, že žalobca nepreukázal, že by jeho právny predchodca pred poskytnutím úveru splnil povinnosť v zmysle ust. § 7 ods. 1 ZoSÚ. Mal za to, že právny predchodca žalobcu nespĺnil povinnosť s odbornou starostlivosťou posúdiť schopnosť žalovaného splácať spotrebiteľský úver, tak ako to vyžaduje ust. § 7 ods. 1 ZoSÚ. Spôsob akým právny predchodca žalobcu pristupoval k overovaniu bonity poučil súd ako hrubé porušenie povinnosti vymedzenej v ust. § 7 ods. 1 ZoSÚ. Vzhľadom na to, že právny predchodca žalobcu hrubo porušil povinnosti podľa ust. § 7 ods. 1 ZoSÚ vyhodnotil súd poskytnutý úver za bezročný a bezpoplatkov. Následkom porušenia povinnosti podľa § 7 ods. 1 ZoSÚ je s poukazom na § 11 ods. 2 ZoSÚ sankcia bezúročnosti a bezpoplatkovosti, ale aj nemožnosť požadovať jednorazové splatenie úveru zo strany veriteľa.

20. Podľa ust. § 7 ods. 1 ZoSÚ, veriteľ je pred uzavretím zmluvy o spotrebiteľskom úvere alebo pred zmenou tejto zmluvy spočívajúcej v navýšení spotrebiteľského úveru povinný posúdiť s odbornou starostlivosťou schopnosť spotrebiteľa splácať spotrebiteľský úver, pričom berie do úvahy najmä dobu, na ktorú sa poskytuje spotrebiteľský úver, výšku spotrebiteľského úveru, príjem spotrebiteľa a prípadne aj účel spotrebiteľského úveru.

21. Podľa ust. § 11 ods. 2 ZoSÚ, ak veriteľ nekonal s odbornou starostlivosťou podľa § 7 ods. 1, nie je oprávnený vyžadovať od spotrebiteľa jednorazové splatenie spotrebiteľského úveru. V prípade hrubého porušenia povinnosti podľa § 7 ods. 1 sa úver považuje za bezúročný a bez poplatkov. Za hrubé porušenie povinnosti podľa § 7 ods. 1 sa považuje posudzovanie schopnosti splácať úver veriteľom bez akýchkoľvek údajov o príjmoch, výdavkoch a rodinnom stave spotrebiteľa alebo bez prihladenia na údaje z príslušnej databázy alebo registra na účely posudzovania schopnosti spotrebiteľa splácať spotrebiteľský úver. Za hrubé porušenie povinnosti podľa § 7 ods. 1 sa považuje aj porušenie ustanovení § 7 ods. 19 až 42.

22. Vychádzajúc z vyššie uvedených ustanovení odvolací súd považuje za potrebné zdôrazniť, že zatiaľ, čo ustanovenie § 7 ods. 1 ZoSÚ zakotvuje povinnosť veriteľa pred poskytnutím spotrebiteľského úveru s odbornou starostlivosťou posúdiť schopnosť spotrebiteľa splácať poskytovaný úver, ust. § 11 ZoSÚ vymedzuje sankcie, ktoré sú spojené s porušením tejto povinnosti. Okrem iného ust. § 11 ods. 2 ZoSÚ vymedzuje povinnosť veriteľa skúmať bonitu spotrebiteľa zisťovaním jeho príjmov a výdavkov, ako aj jeho lustráciou cez príslušné databázy, pričom nevykonanie jedného z týchto postupov znamená hrubé porušenie odbornej starostlivosti.

23. Podľa čl. 8 ods. 1 Smernice Európskeho parlamentu a Rady 2008/48/ES o zmluvách o spotrebiteľskom úvere a o zrušení Smernice Rady 87/102/EHS členské štáty zabezpečia, že veriteľ pred uzavretím zmluvy o úvere posúdi úverovú bonitu spotrebiteľa na základe dostatočných informácií získaných, ak je to vhodné, od spotrebiteľa a v prípade potreby na základe nahliadnutia do príslušnej databázy. Členské štáty, ktorých právne predpisy ukladajú veriteľovi povinnosť posúdiť úverovú bonitu spotrebiteľa na základe nahliadnutia do príslušnej databázy, si môžu túto povinnosť zachovať.

24. Podľa čl. 26 preambuly Smernice Európskeho parlamentu a Rady 2008/48/ES o zmluvách o spotrebiteľskom úvere a o zrušení Smernice Rady 87/102/EHS členské štáty by mali prijať vhodné opatrenia na podporu zodpovedajúcich postupov počas všetkých fáz úverového vzťahu, berúc do úvahy osobitný charakter svojho trhu s úvermi. Tieto opatrenia môžu napríklad zahŕňať poskytovanie informácií a vzdelávanie spotrebiteľov vrátane upozornení o rizikách spojených s neplnením zmluvných ustanovení týkajúcich sa splátok a s nadmernou zadlženosťou. Najmä na rozvíjajúcom sa trhu s úvermi je dôležité, aby veritelia neposkytovali úvery nezodpovedne alebo bez predchádzajúceho posúdenia úverovej bonity, a aby členské štáty vykonávali potrebný dohľad na vyvarovanie sa takému správaniu a aby stanovili potrebné opatrenia na sankcionovanie veriteľov v takýchto prípadoch. Bez toho, aby boli dotknuté ustanovenia o kreditnom riziku uvedené v smernici Európskeho parlamentu a Rady 2006/48/ES zo 14. júna 2006 o začatí a vykonávaní činností úverových inštitúcií, veritelia by mali byť zodpovední za individuálne kontroly úverovej bonity spotrebiteľa. Na tento účel by mali mať možnosť využiť informácie, ktoré im poskytol spotrebiteľ nielen počas prípravy príslušnej zmluvy o úvere, ale aj počas dlhodobého

obchodného vzťahu. Orgány členských štátov by tiež mohli veriteľom poskytnúť vhodné pokyny a usmernenia. Aj spotrebiteľia by mali konať obozretne a dodržiavať svoje zmluvné povinnosti.

25. V tejto súvislosti odvolací súd konštatuje, že právny predchodca žalobcu poskytol žalovanému spotrebiteľský úver aj napriek tomu, že nemal hodnovernými dôkazmi preukázaný príjem žalovaného a výdavky na živobytie. Odvolací súd uvádza, že na základe uvedených skutočností nemohol mať právny predchodca žalobcu vedomosť o celkovej finančnej situácii žalovaného a takýto postup nemožno považovať za skúmanie bonity. Odvolací súd poukazuje na rozhodnutie Krajského súdu Prešov, sp. zn. 20CoCsp/49/2022, zo dňa 28.02.2023, ktorý v bode 21 uvádza nasledovné: „skúmanie bonity zo strany právneho predchodcu žalobcu bez overenia výšky čistého mesačného príjmu, výdavkov na živobytie, prípadné dlhov na poistení, daniach a podobne, nie je postačujúce pre splnenie povinnosti vyplývajúcej z ust. § 7 ods. 1 ZoSÚ. Bez toho, aby právny predchodca žalobcu skúmal aj iné spomínané aspekty, napr. celkové mesačné výdavky žalovaného, nemohol si utvoriť reálny obraz o majetkovej situácii žalovaného, potrebnej pre posúdenie schopnosti žalovaného splácať dlh zo zmluvy.“ Vzhľadom na uvedené skutočnosti odvolací súd konštatuje, že bolo na žalobcovi, aby preukázal, že bonita žalovaného bola jeho právnym predchodcom skúmaná v súlade s požiadavkami, ktoré sú na veriteľov kladené jednak úijným právom. Žalobca bol teda povinný preukázať splnenie povinnosti jeho právneho predchodcu ustanovenej v ust.. § 7 ods. 1 ZoSÚ.

26. Žalobca v podanom odvolaní namietal, že neboli splnené procesné podmienky na konanie o vzájomnej žalobe žalovaného, ktorou sa domáhal určenia bezúročnosti a bezpoplatkovosti úveru, nakoľko mal za to, že žaloba na plnenie, ktorú uplatnil žalobca konzumuje určovaciu žalobu, t.j. vzájomnú žalobu uplatnenú žalovaným. Mal za to, že súd sa v predmetnom konaní zaoberal ex offo posúdením bezúročnosti a bezpoplatkovosti úveru, a teda žaloba uplatnená žalobcom predstavuje vo vzťahu k vzájomnej žalobe prekážku litispendencie.

27. Podľa ust. § 147 ods. 1, žalovaný môže uplatniť svoje právo proti žalobcovi vzájomnou žalobou.

28. Civilný sporový poriadok v rámci svojich ustanovení počíta s možnosťou, aby si žalovaný svoj prípadný nárok voči žalobcovi efektívne uplatnil vzájomnou žalobou. Toto právo si môže žalovaný voči žalobcovi uplatniť v prebiehajúcom konaní z dôvodu hospodárnosti. Vzájomná žaloba nie je podmienená súhlasom žalobcu a môže byť podaná aj proti jeho vôli. Doručením vzájomnej žaloby konajúci súd začne konať o uplatnenom nároku žalovaného, pričom obidve konania sú vedené súčasne, v podstate samostatne, s individuálnymi procesnými závermi, ktoré nie sú navzájom podmienené.

29. V danom konaní sa žalovaný svojím vyjadrením zo dňa 23.10.2022 (č.l.48) označeným ako vyjadrenie žalovaného a vzájomná žaloba, domáhal, aby súd prvej inštancie rozsudkom rozhodol o tom, že úver zo Zmluvy o spotrebiteľskom úvere zo dňa 12.07.2019 je bezúročný a bezpoplatkov. Odvolací súd v tomto smere konštatuje, že v danom prípade boli splnené podmienky na konanie o vzájomnej žalobe žalovaného, nakoľko, ten v zmysle ustanovení Civilného sporového poriadku mohol uplatniť svoje právo voči žalobcovi vzájomnou žalobou. Žalovaný si nárok o určenie bezpoplatkovosti a bezúročnosti úveru vyplývajúceho zo Zmluvy o spotrebiteľskom úvere uplatnil v rámci prebiehajúceho konania, pričom v súlade so zásadou hospodárnosti súd prvej inštancie o tomto uplatnenom nároku rozhodol v rámci predmetného konania. Nemožno prisvedčiť námietke žalobcu, že neboli splnené procesné podmienky na konanie o vzájomnej žalobe, a taktiež že v danom konaní nastala existencia prekážky litispendencie.

30. So zreteľom na všetky tieto dôvody hodnotí odvolací súd preskúmaný rozsudok súdu prvej inštancie v jeho napadnutej časti, a teda vo výroku I., III., a IV. ako vecne správny, v dôsledku čoho bol potvrdený postupom podľa § 387 ods. 1 a 2 CSP, pričom správne výroku vo veci samej zodpovedá aj výrok o trovách konania.

31. O trovách odvolacieho konania rozhodol odvolací súd podľa § 396 ods. 1 CSP v spojení s § 262 ods. 1 CSP a § 255 ods. 1 CSP, tak že úspešnému žalovanému v odvolacom konaní priznal nárok na náhradu trov odvolacieho konania proti neúspešnému žalobcovi v plnom rozsahu. O výške priznanej náhrady trov konania rozhodne súd prvej inštancie samostatným uznesením vydaným súdnym úradníkom po právoplatnosti rozhodnutia, ktorým sa konanie končí (§ 262 ods. 2 CSP). Odvolací súd nezistil žiadne dôvody hodné osobitného zreteľa na postup podľa § 257 CSP.

32. Rozhodnutie bolo prijaté senátom Krajského súdu v Prešove v pomere hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu odvolanie nie je prípustné.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP) v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 odsek 1 CSP).

Dovolateľ má právo zvoliť si advokáta a možnosť obrátiť sa na Centrum právnej pomoci (§ 160 ods. 2 CSP).

Podanie vo veci samej urobené v elektronickej podobe bez autorizácie podľa osobitného predpisu treba dodatočne doručiť v listinnej podobe alebo v elektronickej podobe autorizované podľa osobitného predpisu; ak sa dodatočne nedoručí súdu do desiatich dní, na podanie sa neprihliada. Súd na dodatočné doručenie podania nevyzýva (§ 125 ods. 2 CSP).

Dovolateľ musí byť s výnimkou prípadov podľa § 429 ods. 2 v dovolacom konaní zastúpený advokátom.

Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).